

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/104/2019
Identifikačné číslo spisu: 5113213070
Dátum vydania rozhodnutia: 29.06.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Vladík
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:5113213070.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne O. Ž. A., bývajúcej v Ž., J. XX, zastúpenej JUDr. Zuzanou Hudzíkovou, advokátkou so sídlom v Žiline, Antona Bernoláka 27, proti žalovanej Prima banke Slovensko, a.s., so sídlom v Žiline, Hodžova 11, zastúpenej SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Štefánikova 8, o neplatnosť skončenia pracovného pomeru, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 14 Cpr 3/2013, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 28. februára 2017, sp. zn. 5 CoPr 4/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 28. februára 2017, sp. zn. 5 CoPr 4/2016 zmenil rozsudok Okresného súdu Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie“) z 24. marca 2016, č. k. 14 Cpr 3/2013-312 tak, že určil, že výpoveď daná žalobkyni listom žalovanej zo dňa 14. novembra 2012 je neplatná s odôvodnením, že žalovaná k svojim tvrdeniam nepredložila žiaden relevantný dôkaz, na základe ktorého by uniesla dôkazné bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vo vzťahu k splneniu si ponukovej povinnosti voľného pracovného miesta voči žalobkyni pri výpovedi podľa § 63 ods. 1 písm. a) zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonníka práce (ďalej len „ZP“).

2. Proti vyššie označenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. Prípustnosť dovolania vyvodila z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Podľa dovolateľky musí byť absolútna nemožnosť zamestnávateľa zamestnávať ďalej zamestnanca skúmaná s prihliadnutím na vhodnosť existujúceho voľného pracovného miesta. Trvať na povinnosti zamestnávateľa ponúknuť právnikovi so špecializáciou na bankové právo vysokokvalifikovanú prácu špecialistu operačného rizika ekonomického a technického zamerania je absurdné. V podmienkach trhového hospodárstva, pre ktoré je typická sloboda podnikania, nemožno zamestnávateľa nútiť, aby na konkrétnu pracovnú pozíciu prijal nekvalifikovaného zamestnanca. V tejto súvislosti a v kontexte

predpokladu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolateľka poukázala na judikát R 51/1997 (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. októbra 1996, sp. zn. 4 Cdo 79/96), podľa ktorého nemožnosť zamestnanca ďalej zamestnávať znamená, že zamestnávateľ nemá pre zamestnanca žiadnu prácu; ide tu teda o absolútnu nemožnosť zamestnanca ďalej zamestnávať. Z uvedeného vyplýva, že keďže v čase doručenia výpovede, t. j. dňa 4. decembra 2012, neexistovalo v mieste dohodnutého výkonu práce („centrála Žilina“) žiadne voľné pracovné miesto, žalovaná nemala voči žalobkyni ponukovú povinnosť v zmysle § 63 ods. 2 ZP. V súvislosti s predpokladom prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP nebola podľa dovolateľky v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu zatiaľ vyriešená otázka, či je zamestnávateľ povinný v zmysle § 63 ods. 2 ZP ponúknuť zamestnancovi voľnú pracovnú pozíciu mimo miesta, ktoré bolo dohodnuté ako miesto výkonu práce. Po uplynutí lehoty na podanie dovolania bolo Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky doručené podanie „Doplnenie dovolania“ z 29. júna 2018, v ktorom dovolateľka uviedla judikát R 18/2018 (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. septembra 2017, sp. zn. 8 Cdo 132/2016, 8 Cdo 133/2016), v ktorom najvyšší súd vyslovil, že z hľadiska splnenia tzv. ponukovej povinnosti zamestnávateľa podľa § 63 ods. 2 Zákonníka práce (v znení od 1. júla 2003) je významné len to, že zamestnávateľ nemá možnosť zamestnanca ďalej zamestnávať v mieste, ktoré bolo dohodnuté ako miesto výkonu práce. Z uvedeného ustanovenia nie je možné vyvodiť, že by bol zamestnávateľ povinný ponúknuť zamestnancovi aj pracovné miesto, ktoré je mimo dohodnutého miesta výkonu práce. Z dôvodu, že najvyšší súd predmetnú vec rozhodol až po podaní dovolania, dovolateľka mala za to, že v čase podania dovolania bola vyššie uvedená právna otázka položená dôvodne. Keďže dovolací súd medzitým spornú otázku vyriešil, dovolanie ostalo prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Na základe uvedeného sa dovolateľka domáhala, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že rozsudok súdu prvej inštancie, ktorý žalobu zamietol, ako vecne správny potvrdí a prizná žalovanej náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania.

3. Žalobkyňa vo svojom písomnom vyjadrení k dovolaniu aj k doplneniu dovolania uviedla, že odvolací súd objektívne a dôsledne vyhodnotil dôkazy predložené v konaní oboma sporovými stranami a rozhodol v súlade s príslušným procesným i hmotným právom. Na základe uvedeného navrhla dovolaciemu súdu, aby dovolanie žalovanej strany podľa § 447 písm. f) CSP odmietol, prípadne aby ho v zmysle § 448 zamietol ako právne nedôvodné.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 35 CSP] po preskúmaní procesných podmienok prípustnosti dovolania dospel k záveru, že dovolanie nie je procesne prípustné a je potrebné ho odmietnuť. Dovolací súd na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) uvádza nasledovné:

5. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Jeho mimoriadnej povahy zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, ktorá vymedzuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia a ktorú je potrebné vzhľadom na narušenie princípu právnej istoty strán, o ktorých veci sa už právoplatne rozhodlo, vykladať reštriktívne (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 59/2017, sp. zn. 5 Cdo 145/2016, sp. zn. 8 Cdo 107/2017). Ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 144/2017, sp. zn. 1 Cdo 137/2016 a tiež rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 172/03).

6. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

7. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci,

ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 1 a ods. 2 CSP).

8. Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať dôvodnosťou dovolania, v ktorom sa namieta nesprávne právne posúdenie veci, musí byť splnená jednak podmienka vymedzenia tohto dovolacieho dôvodu spôsobom uvedeným v § 432 CSP, a musia byť splnené aj predpoklady prípustnosti dovolania vyplývajúce z ustanovenia § 421 CSP.

9. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Aby určitá otázka spĺňala kritérium prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP, musí ísť predovšetkým o otázku zásadného právneho významu (nie o otázku skutkovú), hmotnoprávnej alebo procesnoprávnej povahy, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorá je v dovolaní vymedzená jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania.

11. Právnym posúdením veci treba považovať činnosť súdu spočívajúcu v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio juris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facty), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

12. Po preskúmaní dovolania dospel dovolací súd k záveru, že hoci dovolateľka namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočívalo v nesprávnom právnom posúdení veci vo vzťahu k splneniu si ponukovej povinnosti voľného pracovného miesta voči žalobkyni pri výpovedi podľa § 63 ods. 1 písm. a) ZP, pričom prípustnosť dovolania formálne odôvodnila ustanovením § 421 ods. 1 písm. a) CSP, dovolateľka v skutočnosti v dovolaní namietala, že odvolací súd nesprávne v jej neprospech vyhodnotil vykonané dôkazy, keď vyslovil, že žalovaná nepredložila žiaden relevantný dôkaz, na základe ktorého by uniesla dôkazné bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vo vzťahu k splneniu si ponukovej povinnosti voľného pracovného miesta voči žalobkyni pri výpovedi podľa vyššie citovaného ustanovenia.

13. V tomto kontexte dovolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvej a druhej inštancie, na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie, ani prostriedkom určeným na prehodnotenie vykonaného dokazovania. Naopak, dovolací súd je podľa § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Len samotné spochybňovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdom, ako i sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci významovo nezodpovedajú predpokladom prípustnosti dovolania, ktoré sú definované v § 432 CSP v spojení s § 421 ods. 1 CSP. Dovolanie podané pre nesprávne právne posúdenie nemožno odôvodniť spochybnením skutkových záverov súdov nižšej inštancie na základe tvrdeného nesprávneho vyhodnotenia dôkazov. Prelomenie stavu právnej istoty nastolenej právoplatnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu konštatovaním prípustnosti dovolania v danom prípade do úvahy neprihádza.

14. Druhý uplatnený dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP taktiež neobstojí, pretože dovolateľkou nastolená právna otázka už najvyšším súdom vyriešená bola, a to v rozsudku najvyššieho súdu z 25. septembra 2017, sp. zn. 8 Cdo 132/2016, 8 Cdo 133/2016 (judikát R 18/2018). Dovolateľka síce v podaní označenom „Doplnenie dovolania“ na uvedenú skutočnosť poukázala, a z jeho

obsahu vyplynulo, že prípustnosť dovolania už nevyvodzovala z § 421 ods. 1 písm. b) CSP, podľa § 434 CSP možno dovolacie dôvody meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky so zreteľom na vyššie uvedené dôvody dovolanie žalovanej odmietol podľa § 447 písm. f) CSP.

16. Nad rámec zákonom požadovaného stručného odôvodnenia uznesenia, ktorým bolo dovolanie odmietnuté (§ 451 ods. 3 CSP) dovolací súd považuje za potrebné konštatovať, že dôvod pre jednostranné skončenie pracovného pomeru výpoveďou zo strany zamestnávateľa z dôvodu premiestnenia zamestnávateľa alebo jeho časti je daný v prípade, keď zamestnanec odmietne zmenu miesta výkonu práce a zamestnávateľ nemá možnosť ho zamestnávať na doterajšom mieste výkonu práce. Ak zamestnanec súhlasí so zmenou miesta výkonu práce (Oznámenie o súhlase so zmenou miesta výkonu práce a o trvaní na ďalšom zamestnávaní zo 17. decembra 2012), nie je naplnená skutková podstata tohto výpovedného dôvodu.

17. V uznesení, ktorým bolo dovolanie odmietnuté nemusí dovolací súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania odôvodňovať (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

18. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.